Ohjeistus jätehuollon palveluntarjoajille elinkeinoelämässä syntyvän biojätteen erilliskeräyksestä

16.6.2026

Sisällys

1. Tausta ja tavoite
2. Biojätteen erilliskeräys
3. Pakattu elintarvikejäte
4. Käsittelylaitoksen valinta
5. Seuranta ja raportointi
6. Yhteenveto

1. Tausta ja tavoite

Miksi ohjeistus on laadittu?

- Tämä ohjeistus on laadittu osana Laadukas biokierrätys -hanketta, jonka tavoitteena on parantaa biojätteen laatua koko arvoketjun yhteistyöllä ja varmistaa kierrätyslannoitteiden hyvä laatu ja hyödynnettävyys
- Syntypaikkalajiteltu biojäte sisältää usein epäpuhtauksia
  - Esimerkiksi kaupoista, elintarviketeollisuudesta ja majoitus- ja ravitsemuspalveluista kerätty biojäte voi sisältää pakkauksineen hävitettyä elintarvikejätettä (nk. pakattu biojäte)
- Muovi ja muut epäpuhtaudet tulee poistaa viimeistään biojätteen käsittelyssä
  - Biojätettä käsittelevän laitoksen on eroteltava pakkaukset ja muut epäpuhtaudet niin, että lainsäädännön mukaiset epäpuhtauksien raja-arvot (ml. vuonna 2028 ja mahdollisesti myöhemmin kiristyvät raja-arvot) täyttyvät
- Ohje antaa jätehuollon palveluntarjoajille ja logistiikassa toimiville tarpeellisia tietoja, joilla edistetään kierrätyslannoitteiden parempaa laatua

Arvoketjun toimijat tuntevat vastuunsa ja roolinsa

Jätteentuottaja

- Vastaa jätehuoltopalvelun hankinnasta
- Vastaa biojätteen oikeasta lajittelusta syntypaikassa lainsäädännön vaatimusten, jätehuollon palveluntarjoajan ja oman konsernin/toimipaikan ohjeiden mukaisesti

Jätehuollon palveluntarjoaja

- Vastaa (bio)jätehuollon kokonaispalvelusta ja ohjeistaa sekä neuvoo asiakkaitaan
- Vastaa jätteen kuljetusvaiheesta
- Ohjaa biojätteet asianmukaisiin käsittelylaitoksiin
- Raportoi asiakkaalle

Jätteen kuljettaja noudattaa ohjeistusta, varmistaa tarvittaessa, ettei samaan kuormaan sekoitu laadultaan erilaisia biojätteitä, havainnoi poikkeamia ja raportoi sovittujen käytäntöjen mukaisesti

Jätteen käsittelijä

- Vastaa biojätteen käsittelystä ja lopputuotteiden laadusta sääntelyn asettamien vaatimusten, ympäristöluvan ja oman laatu- ja seurantaohjeistuksensa mukaisesti
- Antaa tarvittavat raportit ja tiedot arvoketjussa edeltäville tahoille

2. Biojätteen erilliskeräys

Biojätteen syntypaikkalajittelussa noudatetaan erillistä ohjeistusta sekä asiakkaan kanssa yhdessä sovittuja järjestelyitä

Yleiset suositukset biojätteiden lajitteluun ja käsittelypalveluiden hankintaan

Toimivia nykykäytänteitä jatketaan

- Erilliskeräyksessä huomioidaan jätelain ja -asetuksen vaatimukset erilliskeräyksestä
- Entisten eläinperäisten elintarvikkeiden hävittämisessä noudatetaan Ruokaviraston ohjeita
- Biojäteastioiden tyypit ja määrät mitoitetaan asiakkaan kanssa sovittujen lajittelu- ja käsittelykäytänteiden mukaisesti
- Pakkauksessa olevan elintarvikejätteen (nk. pakattu biojäte) osalta toimitaan edellä mainittujen yleisten suositusten ja tämän ohjeen osion 3 mukaisesti

3. Pakattu elintarvikejäte

Ohjeistettava toimintamalli valitaan asiakaskohtaisesti

1. Toimistot, ravintolat ja muut vastaavat toimijat

- Biojätteet erotetaan pakkauksista ennen lajittelua biojäteastiaan

2. Kaupat ja elintarviketeollisuus

- Biojätteet voidaan erotella pakkauksista syntypaikalla (kuten kohdassa 1) tai biojätteen käsittelylaitoksella
- Jos kaupan ja elintarviketeollisuuden muoviin ja kartonkiin pakatut elintarvikejätteet kerätään pakkauksineen (mahdollisesti muun biojätteen seassa), pakkaukset erotellaan viimeistään biojätteen käsittelylaitoksessa
    - Huom. lajittelusuositusten mukaan metalli- ja lasipakkaukset joko tyhjennetään syntypaikalla tai niille sovitaan erillinen nouto käsittelyyn, jossa pakkaukset erotellaan biojätteestä

Jätehuollon palveluntarjoaja sopii käytänteistä asiakkaan kanssa ja ohjaa pakattua elintarvikejätettä sisältävän biojätevirran soveltuvaan käsittelylaitokseen

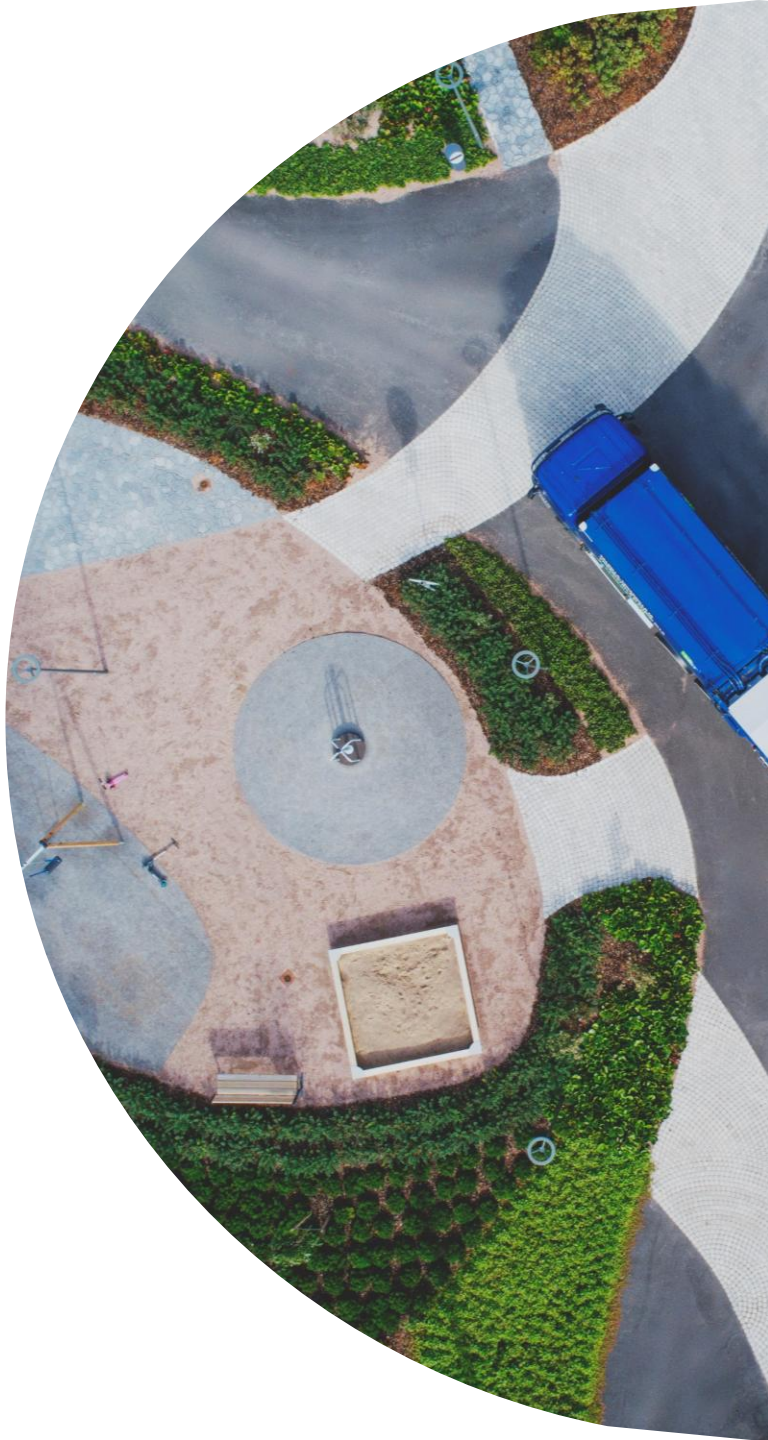

4. Käsittelylaitoksen valinta

Lannoitelainsäädäntö asettaa vaatimuksia kierrätyslannoitteiden epäpuhtauksille

- Lannoitelainsäädännössä kierrätyslannoitteille on asetettu raja-arvot epäpuhtauksien (muovi, metalli, lasi) sallituille määrille
- Vuodesta 2024 voimassa olleisiin nykyvaatimuksiin pääseminen on edellyttänyt osalta biojätteen käsittelylaitoksista uutta erottelutekniikkaa
- Vaatimuksia kiristetään edelleen vuonna 2028, mikä edellyttää myös osalta käsittelylaitoksista investointeja esi- ja jälkikäsittelyyn ja/tai syötteen epäpuhtaisuuspitoisuuksien vähentämistä
- Epäpuhtauksien poistamista koskevien vaatimusten odotetaan edelleen kiristyvän lähivuosina, mikä vaatii sääntelyn seuraamista ja voi edellyttää käsittelylaitoksilta uusia toimenpiteitä
- Mädätteestä jalostettavien ravinne- ja multatuotteiden terveys-, ympäristö- ja käyttöturvallisuudesta vastaa niiden valmistaja

Biojätteen ohjaaminen käsittelyyn

- Valitse soveltuva käsittelylaitos
- Tarkista tarpeelliset rekisterit
- Tarkista, että kaikki tässä mainitut edellytykset täyttyvät:

Erilliskerätty biojäte tulee ohjata käsittelylaitoksiin niiden ympäristölupien, teknisen kyvykkyyden ja vastaanottokriteerien perusteella

Pakattua elintarvikejätettä voidaan toimittaa vain laitoksiin,joissa pakkaukset voidaan poistaa luotettavasti, ja jotka pystyvät täyttämään lopputuotetta koskevat puhtausvaatimukset

Biojätteitä käsittelevän laitoksen tulee olla hyväksytty sivutuote-lainsäädännön mukaisesti, ks. hyväksyttyjen tai rekisteröityjen laitosten luettelo

Ruokaviraston lannoitealan valvontarekisteriin merkityt laitokset täyttävät lannoitesääntelyn vaatimukset

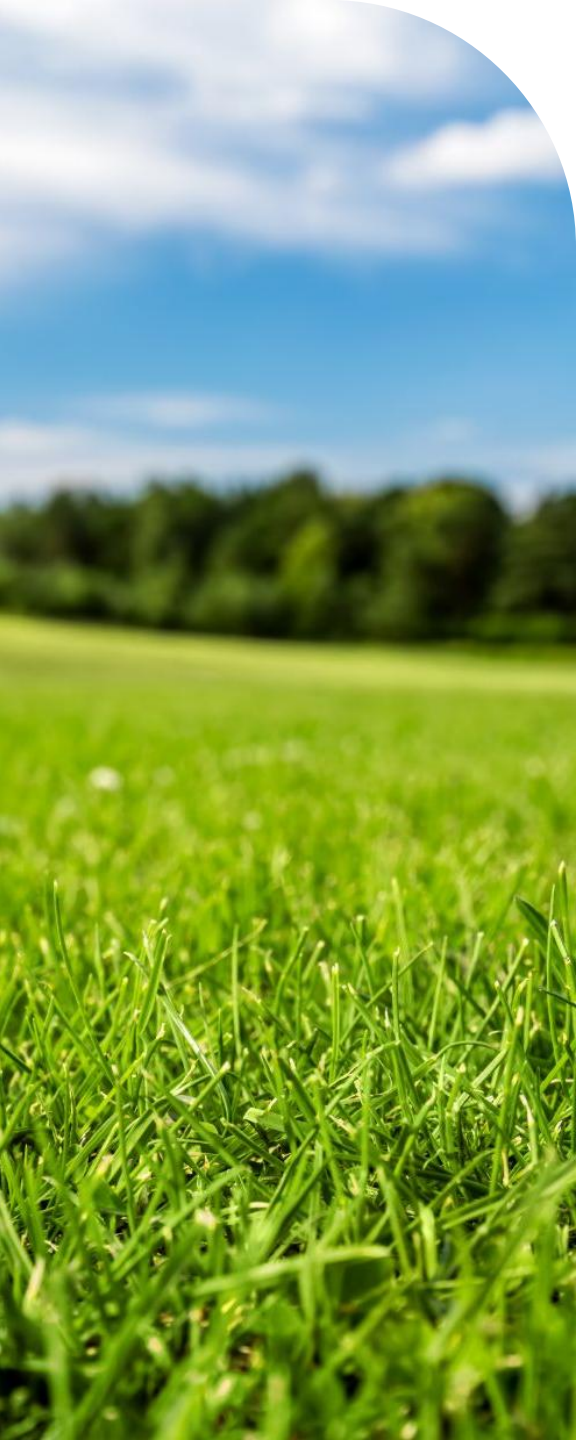

Jätehuollon palveluntarjoajan tulee selvittää laitoskohtainen kyvykkyys

- Selvitä, mitä biojätettä käsittelylaitos vastaanottaa ja soveltuuko käsittelyprosessi asiakkaalta erilliskerätylle biojätteelle
- Tarkista, pystyykö laitos käsittelemään biojätettä
    - ks. Sivutuoteasetuksen mukaisesti hyväksyttyjen tai rekisteröityjen laitosten luettelo
- Tarkista, pystyykö laitos käsittelemään pakattua elintarvikejätettä (nk. pakattu biojäte)
    - selvitä onko laitoksella ympäristölupa, jossa pakattu elintarvikejäte on käsiteltävien jätetyyppien joukossa
- Varmistu soveltuvalla tavalla laitoksen kyvykkyydestä
    - Pyydä tarvittaessa käsittelylaitoksen omavalvontatietoja, joilla laitos voi osoittaa, että sen lopputuote täyttää lainsäädännön vaatimukset

5. Seuranta ja raportointi

Tieto kulkee arvoketjussa

- Biojätteen käsittelylaitokset vastaavat käsittelyprosessista ja noudattavat omaa laadunvarmistuksen ja seurannan ohjeistustaan sekä varmistavat, että lopputuotteet täyttävät lainsäädännön vaatimukset

- Jätehuollon palveluntarjoajan tulee käydä aktiivista vuoropuhelua biojätteen käsittelypalvelun tarjoajan kanssa (jos eri toimija) ja jätteen tuottajan kanssa

- Jätehuollon palveluntarjoaja tuottaa asiakkaalle tiedot jätemääristä, niiden käsittelytavoista, käsittelykohteista ja muista lakisääteisistä velvoitteista sekä muista asiakasta hyödyttävistä tiedoista

- Tieto kierrätyslannoitteiden laadusta kulkee tarvittaessa arvoketjussa lopputuotteen valmistajalta asiakkaalle jätehuollon palveluntarjoajan kautta

- Jätehuollon palveluntarjoaja ohjeistaa ja neuvoo sekä ryhtyy tarvittaessa korjaaviin toimenpiteisiin

6. Yhteenveto

- Biojätteen syntypaikkalajittelusta ohjeistetaan yleisten suositusten mukaisesti
- Biojätteen syntypaikkalajittelun tarkemmista käytänteistä sovitaan asiakkaan kanssa
- Pakattu elintarvikejäte edellyttää hallittua käsittelyä epäpuhtauksien poistamiseksi
- Biojätteen käsittelylaitoksen valintaan vaikuttaa muiden tekijöiden ohella se, että laitos pystyy käsittelemään pakattua biojätettä
- Pakattua elintarvikejätettä saa ohjata vain laitokseen, joka pystyy osoittamaan, että pakkaukset voidaan poistaa luotettavasti